

NYHETSBREV - Nr. 1

Uhygge i London

«Dress code: Smart, with your most uncanny mask.» Slik lød det da Freud Museum nettopp inviterte publikum til fest for å feire 100-årsdagen for Freuds berømte essay *Das unheimliche*. Få andre akademiske tekster nyter samme popularitet. Dobbeltgjengere, mekaniske dukker, monstre og andre halvdøde skapninger strømmet inn i huset. Utstillingen *The Uncanny* vises fra 30. oktober 2019 til 9. februar 2020.

Hvorfor har vi en dragning mot det vi frykter? Freud hadde opplevd det selv. En varm sommerdag mens han vandret rundt i en italiensk småby, gikk han inn i en gate hvor prostituerte kvinner kikket på ham fra vinduene. Han løp vekk. Han skriver:

Men etter å ha vandret formålsløst rundt en stund til, befant jeg meg plutselig igjen i den samme gaten, der jeg nå begynte å vekke oppsikt, og at jeg nå fjernet meg raskt, førte bare til at jeg på en ny omvei ble dirigert tilbake dit. Jeg ble da grepet av en følelse som jeg bare kan betegne som uhyggelig.

Det er noe tvangsmessig over det uhyggelige, som Freud påpeker i sitt essay. En sterk og ufrivillig fascinasjon. Det «unheimliche» har dessuten et annet påfallende trekk: det er hverken nytt eller overraskende. Vi kjenner det allerede. Skrekken er en forkledning av noe «hemlig».

Dette er tema i boken *Mot strømmen. Om Bjørn Båsens kunst*. Båsen maler gjerne bilder med porselen som motiv. Glitrende oppsatser fra de rikes bord, med assosiasjoner til sjenerøs selskapelighet i pent møblerte hjem. Men det er bare på overflaten. Uhyggen kommer krypende. De vakre porselensgjenstandene antar monstrøse former. Noen minner om skytevåpen, andre om dusjhoder fra et gasskammer. Og i bakgrunnen henrettes mennesker med spade og pistol.

I disse dager legger Båsen siste hånd på et maleri i serien *Krønike*, som fremstiller hus. Tittelen høres tilforlatelig ut, som et gammelt eventyr. Det gjelder også det koselige tyrolerhuset med gjøkur i gavlen i et vakkert alpelandskap. Men ryktene forteller at de ordinære formene er et skalkeskjul for høyreekstremistisk terror. Det er fare på ferde!

Boken er skrevet av Siri Meyer, professor i kunsthistorie og kommer ut våren 2020.

Vil du bli motta forlagets nyhetsbrev? Send en bekreftelse til post@kalliope.no